

Pracovník/pracovnice pro řádné zacházení s malými jatečnými zvířaty na porážkách (kód: 29-034-H)

Autorizující orgán:	Ministerstvo zemědělství
Skupina oborů:	Potravinářství a potravinářská chemie (kód: 29)
Týká se povolání:	Pracovník pro řádné zacházení s malými jatečnými zvířaty na porážkách; Řezník a uzenář
Kvalifikační úroveň NSK - EQF:	3

Odborná způsobilost

Název	Úroveň
Přeprava drůbeže na porážku a přísun k lince na zpracování drůbeže	2
Navěšování drůbeže	2
Omračování a vykrvování drůbeže	2
Přeprava králíků na porážku a přísun k lince na zpracování králíků	2
Omračování králíků	2
Navěšování a vykrvování králíků	2
Dohled nad chováním zvířat, prevencí utrpení zvířat, vědomím a citlivostí, prevencí stresu malých zvířat	3
Dohled nad správnou manipulací s malými zvířaty a jejich znehybňováním	3
Dohled nad dodržováním metod omračování, splněním předepsaných parametrů různých metod omračování a znalostí pokynů od výrobců pro používané druhy omračovacích zařízení	3
Dohled nad základní údržbou a čištěním omračovacích nebo usmrcovacích zařízení	3
Dohled nad vhodným používáním a údržbou vykrvovacích zařízení a nožů	3
Prověřování dostupnosti náhradních metod omračování nebo usmrcování	3
Prověřování účinnosti omrácení, správnosti vykrvení a nepřítomnosti známek života malých zvířat po vykrvení	3
Provádění hygienicko-sanitační činnosti v potravinářských provozech, dodržování bezpečnostních předpisů a zásad bezpečnosti potravin	3

Platnost standardu

Standard je platný od: 27.10.2023

Kritéria a způsoby hodnocení

Přeprava drůbeže na porážku a přísun k lince na zpracování drůbeže

Kritéria hodnocení	Způsoby ověření
a) Manipulovat s přepravními prostředky a přepravními klecemi pro drůbež podle platných předpisů pro přepravu jatečných zvířat a zacházení s jatečnými zvířaty	Praktické předvedení
b) Zajišťovat požadavky na pohodu zvířat	Praktické předvedení a ústní ověření
c) Manipulovat s přepravními prostředky v souladu se zásadami bezpečnosti práce	Praktické předvedení

Je třeba splnit všechna kritéria.

Navěšování drůbeže

Kritéria hodnocení	Způsoby ověření
a) Navěsit drůbež na linku	Praktické předvedení
b) Provést základní selekci zvířat (poranění, úhyn)	Praktické předvedení

Je třeba splnit obě kritéria.

Omračování a vykrvování drůbeže

Kritéria hodnocení	Způsoby ověření
a) Zkontrolovat účinnost omračování a vykrvování drůbeže	Praktické předvedení a ústní ověření
b) Sledovat správnou funkci zařízení na omračování a vykrvování, při nedokonalém podříznutí drůbeže provést ruční podříznutí	Praktické předvedení a ústní ověření

Je třeba splnit obě kritéria.

Přeprava králíků na porážku a přísun k lince na zpracování králíků

Kritéria hodnocení	Způsoby ověření
a) Manipulovat s přepravními prostředky a přepravními klecemi pro králíky podle platných předpisů pro přepravu jatečných zvířat a zacházení s jatečnými zvířaty	Praktické předvedení
b) Zajišťovat požadavky na pohodu zvířat	Praktické předvedení a ústní ověření
c) Manipulovat s přepravními prostředky v souladu se zásadami bezpečnosti práce	Praktické předvedení

Je třeba splnit všechna kritéria.

Omračování králíků

Kritéria hodnocení	Způsoby ověření
a) Provést základní selekci zvířat (poranění, úhyn)	Praktické předvedení
b) Omráčit králíky a zkontrolovat správnost omračování	Praktické předvedení a ústní ověření

Je třeba splnit obě kritéria.

Navěšování a vykrvování králíků

Kritéria hodnocení	Způsoby ověření
a) Navěsit králíky na linku	Praktické předvedení
b) Vykrvit králíky	Praktické předvedení

Je třeba splnit obě kritéria.

Dohled nad chováním zvířat, prevencí utrpení zvířat, vědomím a citlivostí, prevencí stresu malých zvířat

Kritéria hodnocení	Způsoby ověření
a) Zkontrolovat zdravotní stav zvířat a provést základní (prvotní) identifikaci onemocnění a poranění	Praktické předvedení a ústní ověření
b) Sledovat chování, vědomí a citlivost zvířat	Praktické předvedení a ústní ověření
c) Navrhnout postupy předcházející strádání a bolestivým stavům zvířat	Praktické předvedení a ústní ověření
d) Dohlížet na šetrné zacházení se zvířaty před omráčením a vykrvením	Praktické předvedení a ústní ověření

Je třeba splnit všechna kritéria.

Dohled nad správnou manipulací s malými zvířaty a jejich znehybňováním

Kritéria hodnocení	Způsoby ověření
a) Dohlížet na ustájení zvířat na jatkách	Praktické předvedení a ústní ověření
b) Posoudit podmínky zacházení se zvířaty, stanovit vhodná opatření a určit zvířata se specifickými potřebami	Praktické předvedení a ústní ověření
c) Dohlížet na plnění požadavků na vykládku zvířat, přehánění zvířat a péči o zvířata na jatkách	Praktické předvedení a ústní ověření
d) Dohlížet na plnění požadavků na fixaci zvířat před omráčením, poražením nebo usmrcením	Praktické předvedení a ústní ověření
e) Zaznamenat opatření přijatá za účelem zlepšení zacházení se zvířaty na jatkách	Praktické předvedení a ústní ověření

Je třeba splnit všechna kritéria.

Dohled nad dodržováním metod omračování, splněním předepsaných parametrů různých metod omračování a znalostí pokynů od výrobců pro používané druhy omračovacích zařízení

Kritéria hodnocení	Způsoby ověření
a) Dohlížet na omráčení zvířat v souladu s předepsanými postupy	Praktické předvedení a ústní ověření
b) Zkontrolovat nastavení parametrů omračovacích zařízení	Praktické předvedení a ústní ověření
c) Posoudit práci vybraného zaměstnance jatek v oblasti správných postupů při omračování zvířat a pokynů výrobců pro používané druhy omračovacích zařízení	Praktické předvedení a ústní ověření

Je třeba splnit všechna kritéria.

Dohled nad základní údržbou a čištěním omračovacích nebo usmrcovacích zařízení

Kritéria hodnocení	Způsoby ověření
a) Zkontrolovat správnou funkci a základní údržbu omračovacích nebo usmrcovacích zařízení	Praktické předvedení a ústní ověření
b) Zkontrolovat čištění omračovacích nebo usmrcovacích zařízení	Praktické předvedení a ústní ověření

Je třeba splnit obě kritéria.

Dohled nad vhodným používáním a údržbou vykrvovacích zařízení a nožů

Kritéria hodnocení	Způsoby ověření
a) Zkontrolovat správné používání a údržbu vykrvovacích zařízení a nožů	Praktické předvedení a ústní ověření

Je třeba splnit toto kritérium.

Prověřování dostupnosti náhradních metod omračování nebo usmrcování

Kritéria hodnocení	Způsoby ověření
a) Vysvětlit použití náhradních metod omračování nebo usmrcování	Ústní ověření
b) Prověřit znalost vybraného zaměstnance o použití náhradních metod omračování nebo usmrcování	Praktické předvedení a ústní ověření

Je třeba splnit obě kritéria.

Prověřování účinnosti omráčení, správnosti vykrcení a nepřítomnosti známek života malých zvířat po vykrcení

Kritéria hodnocení	Způsoby ověření
a) Ověřit účinnost omráčení vybraných zvířat	Praktické předvedení a ústní ověření
b) Dohlížet na správné postupy vykrcení zvířat	Praktické předvedení a ústní ověření
c) Ověřit nepřítomnost známek života vybraných zvířat po vykrcení	Praktické předvedení a ústní ověření

Je třeba splnit všechna kritéria.

Provádění hygienicko-sanitační činnosti v potravinářských provozech, dodržování bezpečnostních předpisů a zásad bezpečnosti potravin

Kritéria hodnocení	Způsoby ověření
a) Dodržovat hygienické předpisy, osobní hygienu a zásady bezpečnosti potravin	Praktické předvedení
b) Používat pracovní oděv a ochranné pomůcky	Praktické předvedení
c) Dodržovat sanitační řád	Praktické předvedení
d) Dodržovat zásady bezpečnosti, hygieny práce a ochrany zdraví při práci a požární prevence	Praktické předvedení
e) Rozlišovat specifická bezpečnostní rizika související s manipulací se strojním vybavením a s výkonem pracovních činností při porážce jatečných zvířat	Praktické předvedení a ústní ověření

Je třeba splnit všechna kritéria.

Organizační a metodické pokyny

Pokyny k realizaci zkoušky

Autorizovaná osoba informuje, které doklady musí uchazeč předložit, aby zkouška proběhla v souladu s platnými právními předpisy.

Před zahájením vlastního ověřování musí být uchazeč seznámen s pracovištěm a s požadavky bezpečnosti a ochrany zdraví při práci (BOZP) a požární ochrany (PO), o čemž bude autorizovanou osobou vyhotoven a uchazečem podepsán písemný záznam.

Autorizovaná osoba, resp. autorizovaný zástupce autorizované osoby, je oprávněna předčasně ukončit zkoušku, pokud vyhodnotí, že v důsledku činnosti uchazeče bezprostředně došlo k ohrožení nebo bezprostředně hrozí nebezpečí ohrožení zdraví, života a majetku či životního prostředí. Zdůvodnění předčasného ukončení zkoušky uvede AOs do Záznamu o průběhu a výsledku zkoušky. Uchazeč může ukončit zkoušku kdykoliv v jejím průběhu, a to na vlastní žádost.

Zdravotní způsobilost pro vykonání zkoušky je vyžadována a prokazuje se lékařským potvrzením (odkaz na povolání v NSP – <https://www.nsp.cz/jednotka-prace/pracovnik-pro-radne-zacha-05e1#zdravotni-zpusobilost>).

Pracovní oděv a obuv si uchazeč přinese vlastní.

Ověřování probíhá v návaznosti na činnosti vedoucí k porážce a konečné úpravě těl malých jatečných zvířat s využitím technologických postupů, zajištěním požadavků na pohodu zvířat a hygienických zásad zacházení s jatečnými zvířaty, masem a droby.

Ověřování probíhá na jatkách, kde při zkoušce uchazeč po ověření kritérií s praktickým předvedením následně sleduje a posuzuje práci zaměstnanců u jednotlivých technologických operací.

Dohledové činnosti jsou důležitou činností pracovníka, který na jatkách ručí za správné zacházení s jatečnými zvířaty a jsou ověřovány v níže uvedených kompetencích a kritériích:

- Dohled nad chováním zvířat, prevencí utrpení zvířat, vědomím a citlivostí, prevencí stresu malých zvířat, kritérium d)
- Dohled nad správnou manipulací s malými zvířaty a jejich znehybněním, kritéria a), c), d)
- Dohled nad dodržováním metod omračování, splněním předepsaných parametrů různých metod omračování a znalostí pokynů od výrobců pro používané druhy omračovacích zařízení, kritéria a), c)
- Dohled nad základní údržbou a čištěním omračovacích nebo usmrcovacích zařízení, kritéria a), b)
- Dohled nad vhodným používáním a údržbou vykrvovacích zařízení a nožů, kritérium a)

K posouzení práce a prověření znalosti vybraného zaměstnance v oblasti správných postupů při omračování zvířat a pokynů výrobců pro používané druhy omračovacích zařízení a o použití náhradních metod omračování nebo usmrcování malých jatečných zvířat může AOs využít buď zaměstnance jatek, nebo kritérium zkoušet modelově (zaměstnanec zastoupí zkoušející).

Pro ověření účinnosti omračení vybraných zvířat a ověření nepřítomnosti známek života vybraných zvířat po vykrvení vybere zkoušející 3 kusy drůbeže a 3 kusy králíků.

Při ověřování kompetencí, zejména formou praktického předvedení, hodnotitel sleduje způsob provedení zadané činnosti, dodržování hygienických zásad, zajišťování pohody zvířat a dodržování zásad bezpečnosti práce, posuzuje hospodárné využívání surovin, dodržování ekologických principů při ověřovaných činnostech, dodržování časového harmonogramu a organizaci práce. Zkoušející ověřuje hodnotící kritéria průběžně při plnění příslušných odborných způsobilostí. Ověřuje se, zda jsou plněny požadavky, které stanovuje nařízení Rady (ES) č. 1099/2009 ze dne 24. září 2009 o ochraně zvířat při usmrcování a také standardní operační postupy daných jatek.

Výsledné hodnocení

Zkoušející hodnotí uchazeče zvlášť pro každou kompetenci a výsledek zapisuje do záznamu o průběhu a výsledku zkoušky. Výsledné hodnocení pro danou kompetenci musí znít „splnil“ nebo „nesplnil“ v závislosti na stanovení závaznosti, resp. nezávaznosti jednotlivých kritérií u každé kompetence. Výsledné hodnocení zkoušky zní buď „vyhověl“, pokud uchazeč splnil všechny kompetence, nebo „nevyhověl“, pokud uchazeč některou kompetenci nesplnil. Při hodnocení „nevyhověl“ uvádí zkoušející vždy zdůvodnění, které uchazeč svým podpisem bere na vědomí.

Počet zkoušejících

Zkouška probíhá před jednou autorizovanou osobou; zkoušejícím je jedna autorizovaná fyzická osoba s autorizací pro příslušnou profesní kvalifikaci anebo jeden autorizovaný zástupce autorizované podnikající fyzické nebo právnické osoby s autorizací pro příslušnou profesní kvalifikaci.

Požadavky na odbornou způsobilost autorizované osoby, resp. autorizovaného zástupce autorizované osoby

Autorizovaná osoba, resp. autorizovaný zástupce autorizované osoby musí splňovat alespoň jednu z následujících variant požadavků:

- a) Střední vzdělání s výučním listem v oboru vzdělání řezník-uzenář a střední vzdělání s maturitní zkouškou a alespoň 5 let odborné praxe v oblasti porážky jatečných zvířat nebo ve funkci učitele odborného výcviku nebo praktického vyučování v oblasti porážky jatečných zvířat.
- b) Střední vzdělání s maturitní zkouškou v oblasti potravinářství nebo veterinářství nebo zemědělství a alespoň 5 let odborné praxe v oblasti porážky jatečných zvířat nebo alespoň 5 let praxe ve funkci učitele odborného výcviku nebo praktického vyučování v oblasti porážky jatečných zvířat.
- c) Vyšší odborné vzdělání v oblasti potravinářství nebo veterinářství nebo zemědělství a alespoň 5 let odborné praxe v oblasti porážky jatečných zvířat nebo ve funkci učitele odborného výcviku nebo praktického vyučování v oblasti porážky jatečných zvířat.
- d) Vysokoškolské vzdělání se zaměřením na potravinářskou technologii nebo veterinářství nebo zemědělství a alespoň 5 let odborné praxe v oblasti porážky jatečných zvířat nebo ve funkci inspektora Státní veterinární správy vykonávajícího úřední dozor nad ochranou zvířat nebo ve funkci učitele odborných předmětů nebo odborného výcviku nebo praktického vyučování v oblasti porážky jatečných zvířat.

Další požadavky:

- Autorizovaná osoba, resp. autorizovaný zástupce autorizované osoby, která nemá odbornou kvalifikaci pedagogického pracovníka podle zákona č. 563/2004 Sb., o pedagogických pracovnících a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů, nebo nemá odbornou kvalifikaci podle zákona č. 111/1998 Sb., o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách), ve znění pozdějších předpisů, nebo praxi v oblasti vzdělávání dospělých (včetně praxe z oblasti zkoušení), nebo nemá osvědčení o profesní kvalifikaci 75-001-T Lektor/lektorka dalšího vzdělávání, může být absolventem přípravy zaměřené zejména na praktickou aplikaci části první, hlavy III a IV zákona č. 179/2006 Sb., o ověřování a uznávání výsledků dalšího vzdělávání a o změně některých zákonů (zákon o uznávání výsledků dalšího vzdělávání), ve znění pozdějších předpisů, a přípravy zaměřené na vzdělávání a hodnocení dospělých s důrazem na psychologické aspekty zkoušení dospělých v rozsahu minimálně 12 hodin.

Žadatel o udělení autorizace prokazuje splnění požadavků na odbornou způsobilost autorizujícímu orgánu, a to předložením dokladu nebo dokladů o získání odborné způsobilosti v souladu s hodnotícím standardem této profesní kvalifikace, nebo takovým postupem, který je v souladu s požadavky uvedenými v hodnotícím standardu této profesní kvalifikace autorizujícím orgánem stanoven.

Žádost o udělení autorizace naleznete na internetových stránkách autorizujícího orgánu: Ministerstvo zemědělství, www.eagri.cz

Nezbytné materiální a technické předpoklady pro provedení zkoušky

- Státní veterinární správou schválený jatečný provoz, prostory a přísun potřebné vody a energie odpovídající bezpečnostním a hygienickým předpisům
- Malá jatečná zvířata - drůbež (lze i zvěř pernatá chovaná ve farmovém chovu) a králíci (lze i zajíci a divocí králíci chovaní ve farmovém chovu)
- Technologické vybavení jatek - porážecí linka na zpracování malých jatečných zvířat - včetně zaměstnanců
- Ochranné a bezpečnostní pomůcky pro práci na jatkách: gumová pracovní zástěra, ochranná přilba, ochranné tlumiče, ochranné brýle
- Odpovídající technické vybavení a čisticí prostředky nutné k zajištění hygieny a sanitace jatečného provozu

K žádosti o udělení autorizace žadatel přiloží seznam materiálně-technického vybavení dokládající soulad s požadavky uvedenými v hodnoticím standardu pro účely zkoušky. Zajištění vhodných prostor pro provádění zkoušky prokazuje žadatel odpovídajícím dokladem (např. výpis z katastru nemovitostí, nájemní smlouva, dohoda) umožňujícím jejich užívání po dobu platnosti autorizace.

Doba přípravy na zkoušku

Uchazeč má nárok na celkovou dobu přípravy na zkoušku v trvání 15 minut. Do doby přípravy na zkoušku se nezapočítává doba na seznámení uchazeče s pracovištěm a s požadavky BOZP a PO.

Doba pro vykonání zkoušky

Celková doba trvání vlastní zkoušky jednoho uchazeče (bez času na přípravu a přestávky) je 3 až 4 hodiny (hodinou se rozumí 60 minut). Zkouška může být rozložena do více dnů.

Autoři standardu

Autoři hodnotícího standardu

Hodnotící standard profesní kvalifikace připravila SR pro potravinářství a krmivářství, ustavená a licencovaná pro tuto činnost HK ČR, SP ČR a AK ČR

Na tvorbě se dále podílely subjekty zastoupené v pracovní skupině:

Sdružení drůbežářských podniků

Český svaz zpracovatelů masa

VOŠ ekonomických studií, SPŠ potravinářských technologií a SOŠ přírodovědná a veterinární, Podskalská Jatky Český Brod, a. s.